

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 09 11
COM(2025) 485 final

KOMISIJOS ATASKAITA

kurioje pateikiami iš valstybių narių surinkti konkretūs su mokėjimo sąskaitomis susiję duomenys, kaip reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis 27 straipsnį

TURINYS

1.	IVADAS.....	2
2.	KAIP MOKĖJIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAI LAIKOSI 4, 5 IR 6 STRAIPSNIŲ	2
3.	KAIP VALSTYBĖS NARĖS LAIKOSI REIKALAVIMŲ UŽTIKRINTI, KAD VEIKTŲ LYGINAMOSIOS INTERNETO SVETAINĖS PAGAL 7 STRAIPSNIŲ	5
4.	KIEK MOKĖJIMO SĄSKAITŲ BUVO PERKELTA IR KOKIA DALIS PARAIŠKŲ PERKELTI SĄSKAITĄ BUVO ATMESTA.....	6
5.	KIEK YRA KREDITO ĮSTAIGŲ, KURIOS SIŪLO BŪTINIAUSIAS SAVYBES TURINČIAS MOKĖJIMO SĄSKAITAS, KIEK TOKIŲ SĄSKAITŲ ATIDARYTA IR KOKIA DALIS PARAIŠKŲ DĖL BŪTINIAUSIAS SAVYBES TURINČIŲ MOKĖJIMO SĄSKAITŲ BUVO ATMESTA.....	10
6.	IŠVADA.....	13

1. ĮVADAS

Mokėjimo sąskaitų direktyva (toliau – MSD) įsigaliojo 2014 m. rugsėjo mėn. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 2016 m. rugsėjo 18 d. turėjo priimti ir paskelbti įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi MSD. Pagal MSD 27 straipsnį, Komisija privalo parengti ataskaitą, kurioje būtų pateikta ši informacija:

1. kaip mokėjimo paslaugų teikėjai laikosi MSD 4, 5 ir 6 straipsnių;
2. kaip valstybės narės laikosi reikalavimų užtikrinti, kad veiktų lyginamosios interneto svetainės pagal MSD 7 straipsnį;
3. kiek mokėjimo sąskaitų buvo perkelta ir kokia dalis paraiškų perkelti buvo atmesta;
4. kiek yra kredito įstaigų, kurios siūlo būtiniausias savybes turinčias mokėjimo sąskaitas, kiek tokių sąskaitų atidaryta ir kokia dalis paraiškų dėl būtiniausias savybes turinčių mokėjimo sąskaitų buvo atmesta.

Kaip nustatyta 27 straipsnyje, ataskaita grindžiama valstybių narių pateiktais duomenimis. Tačiau šie duomenys turi tam tikrų spragų (pvz., tais atvejais, kai valstybėje narėje informacijos nebuvo). Taip pat valstybėse narėse gali būti naudojama skirtinga duomenų rinkimo metodika ir šaltiniai, todėl palyginti ir įvertinti duomenis gali būti sudėtinga.

Tai yra antroji ataskaita pagal MSD 27 straipsnį, apimanti su 2022 ir 2023 m. susijusią informaciją¹. Ji parengta remiantis klausimynu, kuris buvo aptartas ir suderintas su 27 ES valstybių narių vyriausybės atstovais.

2. KAIP MOKĖJIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAI LAIKOSI 4, 5 IR 6 STRAIPSNŲ

MSD II skyriuje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad mokėjimo paslaugų teikėjai pateiktų aiškią ir skaidrią informaciją apie su mokėjimo sąskaitomis susijusius mokesčius. MSD konstatuojamosiose dalyse nurodyti du pagrindiniai tikslai: i) stiprinti mažmeninės bankininkystės vidaus rinką ir ii) suteikti vartotojams galimybę veiksmingai palyginti pasiūlymus ir priimti informacija pagrįstus sprendimus.

Pirmas žingsnis siekiant šių tikslų – parengti standartizuotą terminiją, kaip nurodyta MSD 3 straipsnyje. Kad galėtų tai atlikti, valstybės narės turi visapusiškai ir nuosekliai parengtą sąrašą dažniausiai naudojamų su mokėjimo sąskaitomis susijusių paslaugų, už kurias taikomas mokestis. Ši standartizuota terminija nustatyta deleguotajame reglamente². Ja taip pat grindžiami tolesni II skyriaus straipsniai, nes mokėjimo paslaugų teikėjai privalo vartoti šiuos sutartus terminus, kad laikytųsi likusių skyriaus nuostatų.

Vadovaudamosi MSD 27 straipsniu valstybės narės pateikė toliau nurodytą ir su mokėjimo paslaugų teikėjų atitikties lygiu susijusią informaciją pagal 4, 5 ir 6 straipsnius.

a) 4 straipsnis. Informacijos apie mokesčius dokumentas ir glosarijus

¹ Ataskaitoje taip pat pateikiami atnaujinti ir (arba) išsamūs 2021 m. duomenys, kurių taip pat buvo paprašyta iš valstybių narių, kurios rengiant pirmąją ataskaitą 2021 m. duomenų dar neturėjo.

² 2017 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2018/32, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/92/ES papildoma techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatoma su mokėjimo sąskaita susijusių tipiškesnių paslaugų standartizuota Sąjungos terminija, C/2017/6451, OL L 6, 2018 1 11, p. 3.

4 straipsnyje nustatyta, kad prieš sudarydami mokėjimo sąskaitos sutartį mokėjimo paslaugų teikėjai turi laiku pateikti vartotojams informacijos apie mokesčius dokumentą. Šis dokumentas turi būti pateiktas popieriuje arba kitoje patvarioje laikmenoje, ir jame turi būti pateikti standartizuoti terminai ir atitinkami mokesčiai už kiekvieną paslaugų teikėjo siūlomą paslaugą. Informacijos apie mokesčius dokumento pateikimas turi atitikti tiksliai Igyvendinimo reglamente³ nustatytas taisykles. Be to, mokėjimo paslaugų teikėjai turi leisti vartotojams susipažinti su standartizuotų terminų ir apibrėžčių glosarijumi, taip pat užtikrinti, kad informacijos apie mokesčius dokumentas ir glosarijus būtų lengvai ir nemokamai prieinami vartotojams bet kuriuo metu ir įvairiais pavidalais, įskaitant elektroninę formą jų interneto svetainėse ir patalpose, taip pat, vartotojui paprašius, popieriuje arba kitoje patvarioje laikmenoje.

Kalbant apie informacijos apie mokesčius dokumento pateikimą vartotojams laiku, kaip nustatyta **4 straipsnio 1 dalyje, iš duomenų matyti, kad apskritai mokėjimo paslaugų teikėjai šio reikalavimo laikosi.** Ši išvada daroma remiantis atliktomis apklausomis, patikromis ar kitais priežiūros patikrinimais ir analizėmis (pvz., BE, CZ, DE, ES, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI)⁴ ir tuo, kad yra labai mažai skundų ar kitų požymių, kad paslaugų teikėjai reikalavimo nesilaiko (pvz., AT, BG, CY, DK, EE, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SK). Apskritai iš šių duomenų matyti, kad paslaugų teikėjai reikalavimo laikosi. Informaciniai dokumentai vartotojams taip pat pateikiami įvairiais formatais, be kita ko, fiziniu pavidalu įstaigų filialuose ir skaitmeniniu būdu jų svetainėse. Tuo atžvilgiu Nyderlandai pabrėžė, kad nors su informacijos apie mokesčius dokumentais galima susipažinti interneto svetainėse, vartotojams juos ne visada yra lengva rasti. Prancūzija atkreipė dėmesį į neseniai pastebėtą atvejį, kai kredito įstaiga informaciją apie mokesčius pateikė naudodama QR kodą, laikydama ją atitinkančiu reikalavimus, jei jame pateikiama nuoroda į patvariąją laikmeną, kurią galima atsisiųsti, atsispausdinti ar įsirašyti, ir jei informacija prieinama vartotojui paprašius.

Kalbant apie **4 straipsnio 4 dalyje** nustatytą reikalavimą mokėjimo paslaugų teikėjams pateikti standartizuotų terminų glosarijų, **iš duomenų matyti, kad apskritai mokėjimo paslaugų teikėjai šio reikalavimo laikosi.** Ši išvada daroma remiantis apklausomis, patikromis ar kitais priežiūros patikrinimais ir analizėmis (pvz., BE, BG, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI) ir tuo, kad yra labai mažai skundų ar kitų požymių, kad paslaugų teikėjai reikalavimo nesilaiko (pvz., AT, CY, DK, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SK). Apskritai iš šių duomenų galima susidaryti įspūdį, kad paslaugų teikėjai reikalavimo laikosi.

Kalbant apie reikalavimą bet kuriuo metu vartotojams (ir ne klientams) svetainėje ir patalpose leisti susipažinti su informacijos apie mokesčius dokumentu ir glosarijumi, **kaip reikalaujama 4 straipsnio 5 dalyje, iš duomenų matyti, kad apskritai mokėjimo paslaugų teikėjai šio reikalavimo laikosi.** Ši išvada taip pat daroma remiantis apklausomis, patikromis ar kitais priežiūros patikrinimais ir analizėmis (pvz., BE, BG, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI) ir tuo, kad yra labai mažai skundų ar kitų požymių, kad paslaugų teikėjai reikalavimo nesilaiko (pvz., AT, CY, DK, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SK). Apskritai iš šių duomenų matyti, kad paslaugų teikėjai reikalavimo laikosi.

³ 2017 m. rugsėjo 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/34, kuriuo nustatomi informacijos apie mokesčius dokumento ir jo bendro simbolio standartizuoto pateikimo formato techniniai įgyvendinimo standartai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/92/ES, C/2017/6456, OL L 6, 2018 1 11, p. 37.

⁴ Šioje ataskaitoje naudojami šalių kodai: AT (Austrija), BE (Belgija), BG (Bulgarija), CY (Kipras), CZ (Čekija), DE (Vokietija), DK (Danija), EE (Estija), EL (Graikija), ES (Ispanija), FI (Suomija), FR (Prancūzija), HR (Kroatija), HU (Vengrija), IE (Airija), IT (Italija), LT (Lietuva), LU (Liuksemburgas), LV (Latvija), MT (Malta), NL (Nyderlandai), PL (Lenkija), PT (Portugalija), RO (Rumunija), SE (Švedija), SI (Slovėnija), SK (Slovakija).

Keliais atvejais buvo nustatyta neatitikimų, susijusių su nestandartizuotų terminų vartojimu ir informacijos apie mokesčius dokumento bei glosarijaus pateikimu. Atitinkamiems paslaugų teikėjams buvo nurodyta panaikinti nustatytus trūkumus imantis tinkamų taisomųjų veiksmų, tačiau sankcijos jiems nebuvo taikomos, nes paslaugų teikėjai ėmėsi priemonių atitikčiai užtikrinti (pvz., ES, IT, PT). Prancūzijoje viena įstaiga, po pakartotinių reikalavimų nesilaikymo atvejų nepateikusi informacijos apie mokesčius dokumento, sulaukė įsakymo įvykdyti reikalavimą. Tačiau **beveik visos valstybės narės** pranešė, kad **dėl 4 straipsnio pažeidimų jokių vykdymo užtikrinimo veiksmų** pradėta nebuvo.

Dauguma valstybių narių nurodė, kad dėl 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų žala vartotojams sumažėjo. Tačiau kelios valstybės narės nurodė, jog nepakanka duomenų, kad būtų galima patikimai visapusiškai šį klausimą įvertinti.

b) 5 straipsnis. Mokesčių ataskaita

MSD 5 straipsnyje reglamentuojama mokesčių ataskaita. Šioje ataskaitoje turi būti išsamiai nurodyti visi patirti mokesčiai už paslaugas, susijusias su mokėjimo sąskaita. Siekama užtikrinti nuoseklumą ir aiškumą, Europos Komisija priėmė įgyvendinimo reglamentą⁵, kuriuo standartizuojamas mokesčių ataskaitos pateikimo formatas ir nustatomas bendras simbolis. Šia pareiga siekiama skatinti skaidrumą ir padėti vartotojams geriau suprasti su jų mokėjimo sąskaitomis susijusius mokesčius.

Iš duomenų matyti, kad **apskritai mokėjimo paslaugų teikėjai laikosi 5 straipsnyje** nustatytos pareigos bent kartą per metus nemokamai pateikti visų patirtų mokesčių ataskaitą. Ši išvada daroma remiantis apklausomis, patikromis ar kitais priežiūros patikrinimais ir analizėmis (pvz., CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, SI) ir tuo, kad nėra skundų ar kitų požymių, kad paslaugų teikėjai reikalavimo nesilaiko (pvz., AT, BE, BG, CY, EL, ES, FI, LT, PL, RO, SE, SK). Apskritai iš šių duomenų matyti, kad paslaugų teikėjai reikalavimo laikosi.

Keliais atvejais buvo nustatyta trūkumų, pavyzdžiui, Vengrijoje ir Portugalijoje, kurie buvo susiję su ataskaitos informacijai keliamų reikalavimų laikymusi. Italijoje taip pat nustatyta tam tikrų trūkumų, susijusių su neteisingu produktų, kuriems netaikoma MSD, skirstymu į kategorijas, taip pat rečiau, nei reikalaujama, teikiamomis mokesčių ataskaitomis. Dėl šių trūkumų kompetentingos institucijos turėjo imtis veiksmų, kad užtikrintų reikalavimų laikymąsi (pvz., HU, IT). Tačiau **beveik visos valstybės narės** pranešė, kad **dėl 5 straipsnio pažeidimų jokių vykdymo užtikrinimo veiksmų** pradėta nebuvo.

Dauguma valstybių narių nurodė, kad dėl 5 straipsnyje nustatytų reikalavimų žala vartotojams sumažėjo. Tačiau kelios valstybės narės nurodė, jog nepakanka duomenų, kad būtų galima patikimai visapusiškai šį klausimą įvertinti.

c) 6 straipsnis. Informacija vartotojams

Vadovaujantis MSD 6 straipsniu, mokėjimo paslaugų teikėjai vartotojams teikiamoje sutartinėje, komercinėje ir rinkodaros informacijoje turi vartoti standartizuotus terminus. Vadinasi, turi būti vartojama nuosekli ir aiški kalba, kad vartotojai galėtų suprasti su jų mokėjimo sąskaitomis susijusias paslaugas ir mokesčius. Nors mokėjimo paslaugų teikėjai informacijos apie mokesčius dokumente ir mokesčių ataskaitoje gali naudoti savo prekių ženklo

⁵ 2017 m. rugsėjo 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/33, kuriuo nustatomi mokesčių ataskaitos ir jos bendro simbolio standartizuoto pateikimo formato techniniai įgyvendinimo standartai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/92/ES, C/2017/6453, OL L 6, 2018 1 11, p. 26.

pavadinimus, šie prekių ženklo pavadinimai gali būti naudojami tik kaip antriniai tų paslaugų pavadinimai.

Kalbant apie pareigą vartotojams skirtoje sutartinėje, komercinėje ir rinkodaros informacijoje vartoti standartizuotus terminus, kaip nurodyta **6 straipsnio 1 dalyje, iš duomenų matyti, kad apskritai mokėjimo paslaugų teikėjai reikalavimo laikosi.** Ši išvada gaunama remiantis apklausomis, patikromis ar kitais priežiūros patikrinimais ir analizėmis (pvz., BE, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO) ir tuo, kad nėra skundų ar kitų požymių, kad paslaugų teikėjai reikalavimo nesilaiko (pvz., AT, CY, BG, DK, EE, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SI, SK). Apskritai iš šių duomenų matyti, kad paslaugų teikėjai iš esmės reikalavimo laikosi.

Kalbant apie tai, kaip dažnai mokėjimo paslaugų teikėjai **informacijos apie mokesčius dokumente ir mokesčių ataskaitoje nurodo savo prekių ženklo pavadinimą, apskritai pastebima, kad paslaugų teikėjai išties dažnai nurodo prekių ženklo pavadinimą.** Kelios valstybės narės nurodė, kad neturi pakankamai duomenų šiam klausimui įvertinti.

Kalbant apie vykdymo užtikrinimo veiksmus, susijusius su **6 straipsnio pažeidimais, beveik visos valstybės narės pranešė, kad tokių veiksmų imtasi nebuvo.** Portugalija pažymėjo, kad 2022–2023 m. nustatyti trys pažeidimai, po kurių buvo įspėta laikytis reikalavimų. Tačiau jokių tolesnių vykdymo užtikrinimo veiksmų nebuvo imtasi. Remdamasi 2022 m. atliktu tyrimu, Prancūzija pabrėžė, kad vienas mokėjimo paslaugų teikėjas nepateikė visos reikalingos informacijos. Tačiau gavęs įsakymą teikėjas laikėsi MSD 6 straipsnyje nurodytos pareigos.

Dauguma valstybių narių nurodė, kad dėl 6 straipsnyje nustatytų reikalavimų žala vartotojams sumažėjo. Vis dėlto kelios valstybės narės nurodė, kad nepakanka duomenų, kad būtų galima patikimai visapusiškai šį klausimą įvertinti, o pora kitų valstybių narių taip pat pabrėžė galimą ribotą 6 straipsnio poveikį.

3. KAIP VALSTYBĖS NARĖS LAIKOSI REIKALAVIMŲ UŽTIKRINTI, KAD VEIKTŲ LYGINAMOSIOS INTERNETO SVETAINĖS PAGAL 7 STRAIPSNĮ

Vadovaujantis 7 straipsniu, valstybės narės turi užtikrinti, kad vartotojai galėtų nemokamai naudotis bent viena interneto svetaine, kurioje būtų galima palyginti mokesčius, kuriuos mokėjimo paslaugų teikėjai ima bent už paslaugas, nurodytas nacionaliniame tipiškiausių su mokėjimo sąskaitomis susijusių paslaugų, už kurias imamas mokestis, sąrašė. Jame taip pat nustatyta, kad lyginamąją interneto svetainę gali administruoti privatus operatorius arba viešoji institucija, ji veikia nepriklausomai, yra nurodyti jos savininkai, joje pateikiami aiškūs ir objektyvūs kriterijai, kuriais grindžiamas palyginimas, informacija teikiama paprasta ir nedviprasmiška kalba, joje pateikiama naujausia informacija, ji apima didelę rinkos dalį ir numato veiksmingą pranešimo apie neteisingą informaciją apie paskelbtus mokesčius procedūrą.

Beveik visose valstybėse narėse⁶ yra bent viena veikianti lyginamoji svetainė, kaip reikalaujama 7 straipsnyje. Dauguma valstybių narių atsakomybę už interneto svetainės sukūrimą ir atnaujinimą priskyrė valdžios institucijai. Airijoje, Lenkijoje ir Ispanijoje, be

⁶ 2025 m. sausio mėn. Vokietijoje pradėjo veikti nauja valdžios institucijos „BaFin“ valdoma lyginamoji svetainė. Vadovaujantis Vokietijos teismo sprendimu, anksčiau veikusi privataus paslaugų teikėjo sukurta lyginamoji svetainė neatitiko MSD. Pagrindinė to priežastis buvo nepakankama rinkos aprėptis. Be to, informacija svetainėje ne visada buvo atnaujinama, nes bankai nebuvo įpareigoti pranešti savo duomenis paslaugų teikėjui. Todėl dabar bankai privalo nuolat teikti atitinkamus duomenis „BaFin“. Nors kai kurios privačios lyginamosios svetainės jau keletą metų veikia internete, Italija taip pat dar kuria lyginamąją svetainę, atitinkančią MSD 7 straipsnio reikalavimus.

viešosios svetainės, yra kelios privačios svetainės. Danijoje ir Čekijoje tokias svetaines valdo privatūs operatoriai. Suomijoje, Nyderlanduose ir Švedijoje tai daro ir viešieji, ir privatieji subjektai.

Kroatija pažymėjo, kad jos interneto svetainėje taip pat išskiriamos skirtingų rūšių sąskaitos, pavyzdžiui, būtiniausias savybes turinčios sąskaitos, skirtos pažeidžiamai grupei priklausantiems vartotojams. **Kai kuriose svetainėse taip pat pateikiama informacija apie kitus produktus ar kitas lyginamąsias svetaines, susijusias su kitokiais produktais,** egzistuojančiais atitinkamose valstybėse narėse. Papildomi produktai yra, pvz., kredito kortelės, draudimas, hipotekos paskolos, vartojimo kreditai ir taupomosios sąskaitos. Išskyrus tam tikras privačias interneto svetaines Čekijoje, nė viena iš viešai valstybėse narėse prieinamų lyginamųjų svetainių suasmenintų patarimų vartotojams neteikia.

Apskritai, panašu, kad informacija lyginamosiose svetainėse yra nuolat atnaujinama. Be to, kelios valstybės narės pabrėžia, kad jos reikalauja, kad paslaugų teikėjai praneštų interneto svetainių operatoriams apie bet kokius pasikeitimus prieš įsigaliojant naujoms sąlygoms arba ne vėliau, nei joms įsigaliojant (pvz., BG, DE, ES, HR, HU, LT, MT, LV, PL, PT, RO, SI, SK).

Tik kelios valstybės narės pranešė, kad buvo panaudotas pranešimo mechanizmas dėl neteisingos informacijos apie skelbiamus mokesčius (pvz., BE, BG, EL, FI, FR, LU, MT), ir paprastai tais atvejais reikėjo tik nedidelių pataisymų. **Apskritai galima teigti, kad lyginamosiose svetainėse yra skelbiama teisinga informacija.** Kalbat apie klaidų taisymą, Prancūzija pabrėžė savo automatinio tikrinimo procesą, kurį vykdančios svetainėje skelbiamos informacijos kokybė jos įvedimo metu. Malta taip pat pabrėžė, kad jos kompetentinga institucija peržiūri visus pakeitimus prieš juos paskelbiant lyginamojoje svetainėje, kad užkirstų kelią neteisingos informacijos skelbimui.

Kelios valstybės narės taip pat pradėjo specialias visuomenės informavimo kampanijas įvairiais komunikacijos kanalais, pavyzdžiui, per televiziją, radiją ir socialinius tinklus (pvz., BE, DE, EE, HR, IE, PT). Be to, kelios kitos valstybės narės platina atitinkamą informaciją susijusiose viešose interneto svetainėse, pranešimuose spaudoje ir ataskaitose (pvz., BG, ES, FI, LV, NL, PL, SE, SI). Taip pat Austrija ir Vengrija nurodė, kad mokėjimo paslaugų teikėjai privalo informuoti vartotojus apie galimybę naudotis lyginamąja svetaine.

Tik kelios valstybės narės atliko konkrečius savo interneto svetainių vertinimus arba planuoja tai padaryti ateityje. Pavyzdžiui, 2020 m. buvo atliktas Nyderlandų lyginamosios svetainės vertinimas, be kita ko, parengiant klausimynus vartotojams ir mokėjimo paslaugų teikėjams. Remiantis per šį vertinimą gautais atsiliepimais, pradėta rodyti aiški informacija apie svetainės atnaujinamo laiką. Liuksemburgo interneto svetainė buvo peržiūrėta 2023 m. ir ji tapo patogesnė vartotojams ir praktiškesnė. Nors Ispanija plataus vertinimo nevykdė, iš kai kurių įrodymų matyti, kad vartotojams sunku naudotis svetaine ir kad informacija ne visada yra laiku atnaujinama pagal esamus vartotojų prioritetus. Todėl šiuo metu Ispanija savo interneto svetainę peržiūri. Malta nurodė, kad ji periodiškai vykdo darbus, kuriais siekiama užfiksuoti apsilankymus svetainėje ir įvertinti lyginamosios svetainės veiksmingumą. Rumunija vykdydys projektą, kurį bendrai finansuoja Europos socialinis fondas. Juo siekiama sumažinti su vartotojų apsauga susijusią administracinę naštą asmenims ir įmonėms, be kita ko, patobulinant lyginamąją svetainę, kad ji būtų patogesnė vartotojui.

4. KIEK MOKĖJIMO SĄSKAITŲ BUVO PERKELTA IR KOKIA DALIS PARAIŠKŲ PERKELTI SĄSKAITĄ BUVO ATMESTA

a) Perkeltos mokėjimo sąskaitos

MSD yra nustatyta greita procedūra vartotojams, kurie nori perkelti savo sąskaitą iš vieno banko į kitą toje pačioje valstybėje narėje.

1 lentelėje parodytas mokėjimo sąskaitų, kurios buvo perkeltos 2016–2023 m. laikotarpiu, skaičius. Ne visa informacija yra prieinama visose valstybėse narėse, taigi lentelėje trūksta tam tikrų duomenų. Atsižvelgiant į vėlyvą teisės akto perkėlimą į nacionalinę teisę kai kuriose valstybėse narėse, sąskaitos perkėlimo paslauga 2016 arba 2017 m. dar galėjo būti neprieinama arba tų metų duomenys nebuvo renkami. Be to, kai kuriose valstybėse narėse duomenys ne visada buvo renkami kiekvienais metais.

Taip pat dėl skirtingų duomenų rinkimo metodų pateiktus duomenis ne visada galima palyginti. Nors kai kuriose valstybėse narėse kredito įstaigos privalo periodiškai (arba *ad hoc* pagrindu) teikti ataskaitas, kitose valstybėse narėse duomenys gali būti renkami tik savanoriškai arba tik iš atrinktų kredito įstaigų. Kai kuriais atvejais valstybių narių pateikti 2016 m. duomenys galėjo apimti perkėlimo atvejus, kurie įvyko likus keliems mėnesiams iki MSD įsigaliojimo (pvz., jeigu panaši sąskaitos perkėlimo paslauga tose valstybėse narėse jau buvo teikiama iki MSD įgyvendinimo).

Nuo duomenų rinkimo pradžios **naudojantis perkėlimo paslauga buvo perkelta 17,6 mln. mokėjimo sąskaitų.**

1 lentelė. Metinis sąskaitų perkėlimo atvejų skaičius

Šalis	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Iš viso perkeltų sąskaitų
Belgija	0	37.873	69.868	68.504	71.149	78.739	64.646	74.763	465.542
Bulgarija	0	3	0	2	2	0	0	0	7
Čekija		61.418	74.458	89.412	75.107	75.477	97.963	59.896	533.731
Danija	184.674	189.643	188.204	190.402	199.334	205.582	180.721	182.611	1.521.171
Vokietija		755.000		467.549		482.131	467.783	493.394	2.665.857
Estija		179		362				75	616
Airija	1.421	5.221	4.440	6.668	2.369	5.746	25.877	2.039	53.781
Graikija						2.499	3.069	2.822	8.390
Ispanija			177	2.928	24.903	49.337	70.479	70.486	218.310
Prancūzija		1.106.000	1.214.000	1.361.000	1.251.000	1.387.425	1.566.097	1.243.861	9.129.383
Kroatija		70	2.026	3.943	1.676	2.766	2.128	2.191	14.800
Italija	54.276	96.628	129.740	148.653	150.956	181.613	159.671	181.561	1.103.098
Kipras		0	0	3	6	6	3	1	19
Latvija		0	0	66	32	103	86	44	331
Lietuva		274	259	1.334	944	900	1.008	877	5.596
Liuksemburgas		251	477	477	519	507	377	235	2.843
Vengrija	22	1.616	1.069	1.386	2.332	2.032	2.234	5.648	16.339
Malta				0	0	0	0	0	0
Nyderlandai	77.473	67.345	90.798	60.529	51.376	36.731	39.452	38.959	462.663
Austrija		127.465	97.364	119.097	110.259	97.911	92.767	87.024	731.887
Lenkija	32.168	34.206	34.206	49.824	22.674	9.552	11.638	18.667	212.935
Portugalija			22	12	40	45	38	52	209
Rumunija			42	56		148	162	7	415
Slovėnija		3.114	8.215	10.777	10.502	11.445	8.575	7.470	60.098
Slovakija	9.606	10.896	5.436	56.508	31.659	53.126	41.376	34.235	242.842
Suomija		23.045	41.277	27.264	25.067	18.824	27.028	22.158	184.663
Švedija									
Iš viso	359.640	2.520.247	1.962.078	2.666.756	2.031.906	2.702.645	2.863.178	2.529.076	17.635.526

Atsižvelgiant į duomenų spragas ir į tai, kad trūksta visapusiškai palyginamų duomenų⁷, sudėtinga padaryti aiškias išvadas dėl perkėlimo paslaugos naudojimo arba nustatyti aiškią tam tikro laikotarpio tendenciją. Tačiau galima pastebėti didelių skirtumų. Nors kai kuriose valstybėse narėse perkelta daug sąskaitų, kitose šie skaičiai atrodo labai maži. Ypač atkreiptinas dėmesys į didelį skaičių perkeltų sąskaitų Prancūzijoje (1,2 mln. 2023 m., šiek tiek mažiau nei 1,5 mln. 2022 m.), kurioje šis procesas tapo įprastu.

Remiantis valstybių narių atsakymais, nedidelį perkeltų sąskaitų skaičių kai kuriose kitose valstybėse narėse galima paaiškinti keletu veiksnių. Be kita ko, tai yra: i) informuotumo apie sąskaitos perkėlimo paslaugą trūkumas; ii) paklausos stoka (dėl minimalių mokėjimo sąskaitų skirtumų ir kelių sąskaitų iš skirtingų paslaugų teikėjų naudojimo); iii) neigiamas suvokimas apie proceso sudėtingumą; iv) inercija; v) sunkumai nustatant vertingesnes alternatyvas arba vi) kredito priemonės ar kitos su finansų įstaiga susietos paslaugos, kurias gali būti sunku perkelti, ir vii) nepatogumai, susiję su IBAN numerio keitimu. Kai kurios valstybės narės ėmėsi veiksmų, kad dar labiau palengvintų sąskaitos perkėlimo procesą⁸. Kai kuriose valstybėse narėse gali reikėti papildomai įvertinti ir aptarti, kodėl sąskaitos perkėlimo paslauga menkai naudojama.

b) Atmestų paraiškų perkelti sąskaitą skaičius (ir dalis)

2 lentelėje nurodytas paraiškų perkelti sąskaitą, atmestų 2016–2023 m. laikotarpiu, skaičius. Dalis apskaičiuota atmestų paraiškų perkelti sąskaitą skaičių padalijus iš bendro paraiškų skaičiaus⁹. Informacija nėra išsami, nes kai kuriose valstybėse narėse duomenys apie atmetas paraiškas nerenkami. Be to, dėl skirtingų duomenų rinkimo metodų pateikti duomenys negali būti visiškai palyginami.

⁷ Pavyzdžiui, tam tikri duomenys apima ne tik mokėjimo, bet visų rūšių sąskaitas.

⁸ Pavyzdžiui, Portugalijoje imtasi veiksmų siekiant spręsti susirūpinimą keliančius klausimus dėl mažo perkeltų sąskaitų skaičiaus. Portugalijos Bankas išleido [aplinkraštį](#), kuriame išdėstytos gairės, nurodant, kad mokėjimo paslaugų teikėjai turi: i) skelbti sąskaitos perkėlimo formą, ii) suteikti galimybę perkelti sąskaitą skaitmeniniais kanalais, kai taip mokėjimo sąskaitą galima atidaryti, iii) informuoti vartotojus apie atsakymo perkelti sąskaitą priežastis, iv) pateikti formas su naujos sąskaitos informacija, kurias vartotojai turi pateikti savo kreditoriams ir (arba) skolininkams, kai vartotojas pasirenka atlikti tokią užduotį pats (vietoj mokėjimo paslaugų teikėjo), v) pateikti informaciją apie mokėjimo sąskaitų perkėlimą savo interneto svetainėse ir vi) suteikti savo darbuotojams žinių apie sąskaitos perkėlimo paslaugą.

⁹ (Atsakymų skaičius) / (Atsakymų skaičius + perkėlimų skaičius).

2 lentelė. Atmestų paraiškų perkelti sąskaitų skaičius ir dalis

Šalis	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%
Belgija									5.857	7,6%	7.308	8,5%	6.493	9,1%	9.890	11,7%
Bulgarija																
Čekija			3.956	6,1%	3.675	4,7%	5.956	6,2%	5.709	7,1%	4.394	5,5%	5.050	4,9%	5.063	7,8%
Danija															0	
Vokietija			9.500	1,2%			9.309	2,0%			20.927	4,2%	26.139	5,3%	32.458	6,2%
Estija																
Airija													4.490	14,8%	770	27,4%
Graikija											2	0,1%	0		0	
Ispanija					202	53,3%	1.786	37,9%	24.677	49,8%	20.590	29,4%	24.943	26,1%	19.442	21,6%
Prancūzija							35.386	2,5%	40.032	3,1%	39.264	2,8%	51.681	3,2%	46.023	3,6%
Kroatija			6	7,9%	147	6,8%	287	6,8%	89	5,0%	132	4,6%	85	3,8%	79	3,5%
Italija	8.901	14,1%	11.045	10,3%	19.446	13,0%	17.980	10,8%	18.052	10,7%	22.421	11,0%	18.001	10,1%	21.767	10,7%
Kipras																
Latvija							6	8,3%	3	8,6%	7	6,4%	2	2,3%	2	4,3%
Lietuva											0		0		0	
Liuksemburgas			1	0,4%	2	0,4%	3	0,6%	3	0,6%	2	0,4%	0	0,0%	0	
Vengrija	3	0,12	494	23,4%	304	22,1%	359	20,6%	406	14,8%	374	15,5%	549	19,7%	2.049	26,6%
Malta											0		0		0	
Nyderlandai			11.227	14,3%	11.704	11,4%	9.058	13,0%	4.681	8,4%	3.597	8,9%	3.549	8,3%	4.327	10,0%
Austrija			53	0,0%	82	0,1%	174	0,1%	97	0,1%	54	0,1%	51	0,1%	46	0,1%
Lenkija							201	0,4%	3.786	14,3%	3.986	29,4%	4.077	25,9%	7.631	29,0%
Portugalija					4	15,4%	9	42,9%	5	11,1%	6	11,8%	5	11,6%	3	5,5%
Rumunija					27	39,1%	12	17,6%			61	29,2%	7	4,1%	41	85,4%
Slovėnija											40	0,3%	59	0,7%	29	0,4%
Slovakija	760	7,3%	773	6,6%	349	6,0%	4.727	7,7%	2.631	7,7%	4.930	8,5%	4.516	9,8%	3.819	10,0%
Suomija			104	0,4%	31	0,1%	15	0,1%	13	0,1%	14	0,1%	22	0,1%	15	0,1%
Švedija																
Iš viso	9.664	2,6%	37.159	1,5%	35.973	1,8%	85.268	3,1%	106.041	5,0%	128.109	4,5%	149.719	5,0%	153.454	5,7%

Atsižvelgiant į duomenų spragas ir skirtingas metodikas, sudėtinga daryti tvirtas išvadas. Tačiau galima pastebėti labai didelius skirtumus tarp valstybių narių ir pateikti galimus paaiškinimus, kaip nurodyta valstybių narių atsakymuose į klausimyno klausimus. Atmestų paraiškų dalis Rumunijoje (2023 m.) siekia 85 proc., Ispanijoje (2020 m.) – 49 proc., Lenkijoje (2023 m.) – 29 proc., Airijoje (2023 m.) – 27 proc., Vengrijoje (2023 m.) – 27 proc., o daugumoje kitų valstybių narių atmestų paraiškų dalis yra daug mažesnė¹⁰. Siekdamos paaiškinti, kodėl paraiškos perkelti sąskaitas buvo atmestos, valstybės narės nurodė keletą priežasčių. Be kita ko, tai yra: i) klaidos, susijusios su paraiškos perkelti sąskaitą forma (trūksta informacijos, ji yra neteisinga arba nenuosekli, netinkamos rūšies sąskaitos, ji neįskaitoma ir (arba) trūksta parašų ir pan.); ii) pateikti ne visi dokumentai; iii) nepakankamas bankų bendradarbiavimas; iv) neigiami sąskaitų likučiai; v) konkrečių terminų nesilaikymas arba vi) vartotojo atšaukta paraiška.

¹⁰ Danijos atveju, Danijos bankų asociacijos „Finance Denmark“ vertinimu, nebuvo atmesta nė viena paraiška perkelti sąskaitą. Taip pat Lietuvoje apskaičiuota, kad nebuvo atmesta nė viena paraiška perkelti sąskaitą.

5. KIEK YRA KREDITO ĮSTAIGŲ, KURIOS SIŪLO BŪTINIAUSIAS SAVYBES TURINČIAS MOKĖJIMO SĄSKAITAS, KIEK TOKIŲ SĄSKAITŲ ATIDARYTA IR KOKIA DALIS PARAIŠKŲ DĖL BŪTINIAUSIAS SAVYBES TURINČIŲ MOKĖJIMO SĄSKAITŲ BUVO ATMESTA

a) Kredito įstaigos, siūlančios būtiniausias savybes turinčias mokėjimo sąskaitas (BSMS)

Daugumoje valstybių narių visos kredito įstaigos, teikiančios standartines mokėjimo sąskaitas, turi siūlyti ir būtiniausias savybes turinčias mokėjimo sąskaitas (BE¹¹, BG, CZ, DK, DE, EE, IE, ES, FR, IT, LV, LT, HU, NL¹², AT, PL, PT, RO, SI, FI, SE). Kitose valstybėse narėse tik kai kurios kredito įstaigos, t. y. tik tos, kurios atitinka konkrečius atskirų valstybių narių nustatytus kriterijus, privalo siūlyti būtiniausias savybes turinčias mokėjimo sąskaitas. Šiais pastaraisiais atvejais įpareigotosios kredito įstaigos paprastai užima didelę rinkos dalį pagal mokėjimo sąskaitų skaičių.

3 lentelė. Valstybės narės, kuriose tik kai kurios kredito įstaigos siūlo BSMS

Šalis	Konkretūs valstybių narių kriterijai, kuriuos atitinkančios kredito įstaigos privalo siūlyti BSMS	Bendras kredito įstaigų, įpareigotų siūlyti būtiniausias savybes turinčią mokėjimo sąskaitą (palyginti su bendru mokėjimo sąskaitas teikiančių kredito įstaigų skaičiumi), skaičius ir jų rinkos dalis
Graikija	Visos kredito įstaigos, teikiančios mokėjimo paslaugas vartotojams, išskyrus kredito įstaigas, kurios mokėjimo sąskaitas teikia tik internetinėmis priemonėmis	
Kroatija	Kredito įstaigos, kurių turtas viršija 1,99 mlrd. EUR, privalo siūlyti BSMS. Kitos kredito įstaigos gali siūlyti BSMS	7 bankai iš 20 (turtas viršija 1,99 mlrd. EUR), užimantys 94 proc. rinkos dalį
Kipras	Visos Kipre veikiančios kredito įstaigos privalo siūlyti BSMS, išskyrus 3 labai mažus vietos bankus	14 kredito įstaigų, kurių rinkos dalis sudaro apie 94 proc.
Liuksemburgas	Kredito įstaigos, turinčios ne mažiau kaip 25 filialų Liuksemburge ir laikančios ne mažiau kaip 2,5 proc. apdraustųjų indėlių, privalo teikti BSMS	5 kredito įstaigos, kurios kartu sudaro didžiąją rinkos dalį
Malta	Kredito įstaigos, turinčios 5 ar daugiau filialų Maltoje, privalo siūlyti BSMS	5 kredito įstaigos, kurių rinkos dalis yra 93,7 proc., siūlo BSMS
Slovakija	Tik kredito įstaigos, kurios vykdydamos savo verslo veiklą vartotojams teikia visas bankininkystės paslaugas, susijusias su būtiniausias savybes turinčia mokėjimo sąskaita	10 kredito įstaigų

b) Būtiniausias savybes turinčių mokėjimo sąskaitų (BSMS) skaičius

¹¹ 2023 m. pabaigoje BSMS siūlė 14 kredito įstaigų. Jos užima 95 proc. vartotojų mokėjimo sąskaitų rinkos dalį.

¹² Dauguma bankų siūlo BSMS kaip labiausiai ribojamą savo standartinės mokėjimo sąskaitos versiją: kai kurie bankai siūlo BSMS kaip specialų produktą, kuris skiriasi nuo standartinės mokėjimo sąskaitos.

Tam tikrų metų valstybių narių pateikta ir 4 lentelėje nurodyta informacija apie BSMS skaičių nėra išsami. Kai kuriose valstybėse narėse kredito įstaigos neatskiria standartinių mokėjimo sąskaitų ir BSMS, todėl duomenų apie BSMS nėra. Taip pat informacija ne visada gali būti palyginama, nes naudojami skirtingi duomenų rinkimo metodai. Tam tikrose valstybėse narėse tik kai kurios kredito įstaigos siūlo BSMS kaip konkretų produktą, o kitos kredito įstaigos skirtingų rūšių sąskaitų neatskiria. Šių šalių duomenys yra susiję tik su BSMS, kurios siūlomos kaip konkretūs produktai.

4 lentelė. Kiekvienais metais atidarytų BSMS skaičius

Šalis	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Iš viso
Belgija	1.545	1.248	1.867	9.224	9.442	12.771	42.672	32.083	110.852
Bulgarija	76	615	309	335	527	337	208	2.157	4.564
Čekija		39.973	37.155	16.207	7.996	11.609	10.902	1.682	125.524
Danija						1.920	7.503	9.819	19.242
Vokietija			540.500	144.194		122.425	261.886	175.367	1.244.372
Estija		144.455		228.567			192.700	98.900	664.622
Airija	9.153	38.847	43.974	47.116	14.410	34.520	121.365	136.992	446.377
Graikija		198.258	286.141	223.640	189.090	387.149	428.824	521.461	2.234.563
Ispanija			7.645	13.831	18.775	18.399	27.265	17.143	103.058
Prancūzija	55.979	60.093	55.979	51.668	36.056	34.594		26.052	320.421
Kroatija		47	106	175	140	186	5.112	2.649	8.415
Italija	10.994	14.304	12.450	12.512	11.251	12.447	14.913	19.211	108.082
Kipras		429		1.380	38.503	3.637	42.030	25.206	111.185
Latvija		142	131	66	85	169	3.663	809	5.065
Lietuva		26.000	7.600	7.100	7.600	7.246	7.364	5.366	68.276
Liuksemburgas		119	32	24	17	15	39	33	279
Vengrija						533	568	761	1.862
Malta			36	4.858	6.410	3.196	2.755	2.511	19.766
Nyderlandai									
Austrija		6.877	4.668	3.545	3.323	4.809	6.884	7.028	37.134
Lenkija				5.774	7.262	14.125	23.066	23.752	73.979
Portugalija	12.736	11.992	17.201	47.587	30.073	25.935	42.432	41.265	229.221
Rumunija			2.654	4.203		422.984	529.852	557.924	1.517.617
Slovėnija		72	430	263	252	987	2.686	2.579	7.269
Slovakija	1.309	797	872	741	555	535	509	487	5.805
Suomija	54.926	11.032	9.951	11.099	9.749	10.457	18.000	15.753	140.967
Švedija						486.108	445.853	228.135	1.160.096
Iš viso	146.718	555.300	1.029.701	834.109	391.516	1.617.093	2.239.051	1.955.125	

Atsižvelgiant į duomenų spragas ir į tai, kad trūksta palyginamų duomenų, sudėtinga daryti tvirtas išvadas¹³. Kadangi 27 straipsnyje toks reikalavimas nėra nustatytas, duomenų, iš kurių būtų galima sužinoti bendrą atidarytų BSMS skaičių kiekvienų metų pabaigoje, nėra. Iš 4 lentelėje pateiktos informacijos matyti, kad **per ataskaitinį laikotarpį buvo atidaryta daug BSMS – jų skaičius 2023 m. pasiekė beveik 2 mln.** Labai didelį Rumunijoje atidarytų sąskaitų skaičių galima paaiškinti tuo, kad duomenys rodo ne tik BSMS, bet visų rūšių atidarytas sąskaitas. Panašiai ir Graikijoje – didelis naujų atidarytų sąskaitų skaičius susijęs su tuo, kad

¹³ Pavyzdžiui, 2018 m. nurodytas Vokietijos skaičius yra konsoliduotas 2016–2018 m. skaičius, arba kai kurios valstybės narės neturi nė vieno metų duomenų.

klientai naudoja standartines sąskaitas kaip BSMS. Prancūzijoje, Italijoje¹⁴ ir Slovakijoje atidarytų naujų sąskaitų skaičius yra labai mažas.

c) Atmestų paraiškų atidaryti būtiniausias savybes turinčią mokėjimo sąskaitą skaičius (ir dalis)

Valstybės narės surinko duomenis apie atmestų paraiškų atidaryti BSMS skaičių (5 lentelė). Bendra visų paraiškų dalis buvo apskaičiuota atsižvelgiant į atidarytų BSMS skaičių ir atmestų paraiškų atidaryti BSMS skaičių¹⁵.

5 lentelė. Atmestų paraiškų atidaryti BSMS skaičius ir dalis

Šalis	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%
Belgija	3	0,2%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,0%	6	0,1%	17	0,1%	10	0,0%	0	
Bulgarija	0		0	0,0%	0		0		0		0		0		40	1,8%
Čekija			6	0,0%	26	0,1%	45	0,3%	129	1,6%	42	0,4%	53	0,5%	73	4,2%
Danija																
Vokietija					14.600	2,6%	5.158	3,5%			5.325	4,2%	6.545	2,4%	2.968	1,7%
Estija													2.437	1,2%	1.917	1,9%
Airija	23	0,3%	17	0,0%	25	0,1%	5	0,0%	2	0,0%	2	0,0%	7.249	5,6%	4.642	3,3%
Graikija			0		0		143	0,1%	2.870	1,5%	1.718	0,4%	2.838	0,7%	230	0,0%
Ispanija					7	0,1%	986	6,7%	2.227	10,6%	2.175	10,6%	2.457	8,3%	3.426	16,7%
Prancūzija	0		0		0		0		0		2.953	7,9%	4.331		4.636	15,1%
Kroatija			0		6	5,4%	0		2	1,4%	0		52	1,0%	63	2,3%
Italija	224	2,0%	171	1,2%	171	1,4%	237	1,9%	171	1,5%	230	1,8%	169	1,1%	209	1,1%
Kipras							103	6,9%	12	0,0%	68	1,8%	107	0,3%	91	0,4%
Latvija			13	8,4%	60	31,4%	118	64,1%	127	59,9%	22	11,5%	3	0,1%	6	0,7%
Lietuva			3	0,0%	6	0,1%	2		0		7	0,1%	38	0,5%	23	0,4%
Liuksemburgas			1	0,8%	0		4	14,3%	0		1	6,3%	0		0	
Vengrija																
Malta					0		117	2,4%	96	1,5%	68	2,1%	58	2,1%	36	1,4%
Nyderlandai																
Austrija			131	1,9%	112	2,3%	80	2,2%	81	2,4%	217	4,3%	37	0,5%	34	0,5%
Lenkija							104	1,8%	176	2,4%	586	4,2%	858	3,7%	1.021	4,4%
Portugalij.	185	1,4%	150	1,2%	265	1,5%	581	1,2%	358	1,2%	315	1,2%	3.553	7,7%	2.379	5,5%
Rumunija					2	0,1%	0				1.254	0,3%	1.465	0,3%	1.718	0,3%
Slovėnija			21	22,6%	9	2,1%	12	4,4%	1	0,4%	9	0,9%	5	0,2%	48	1,8%
Slovakija	4	0,3%	1	0,1%	0		1	0,1%	2	0,4%	0		0		1	0,2%
Suomija			36	0,3%	22	0,2%	2	0,0%	2	0,0%	3	0,0%	23	0,1%	43	0,3%
Švedija											1.042	0,2%	1.249	0,3%	941	0,4%
Iš viso	439	0,3%	550	0,1%	15.311	1,5%	7.700	0,9%	6.262	1,6%	16.054	1,0%	33.537	1,5%	24.545	1,2%

Turimi ne visų valstybių narių duomenys ir jų gali būti neįmanoma visapusiškai palyginti. Todėl negalima daryti tvirtų išvadų. Vis dėlto duomenys rodo, kad **apskritai atmestų paraiškų atidaryti BSMS rodiklis yra labai mažas.**

Valstybėse narėse labai skiriasi padėtis, susijusi su atsisakymo priežastimis. Remiantis atsakymais į klausimyno klausimus, pagrindinės atsisakymo priežastys, be kita ko, yra šios: i) reikalavimų dėl pinigų plovimo ir klientų pažinimo laikymasis; ii) klientas jau turi mokėjimo sąskaitą; iii) neigiama ankstesnė banko patirtis su klientu; iv) problemos su dokumentais arba v) pareiškėjas nėra ES gyventojas.

¹⁴ Italijoje pareiga siūlyti būtiniausias savybes turinčią sąskaitą laikoma įvykdyta, jei mokėjimo paslaugų teikėjas teikia BSMS kaip konkretų produktą arba jei jis siūlo standartinę mokėjimo sąskaitą, kuri yra nemokama bent jau už tas paslaugas ir operacijų skaičių, kurie turi būti įtraukti į BSMS; pastaruoju atveju ikisutartinėje informacijoje nurodoma, kad ji pakeičia būtiniausias savybes turinčią sąskaitą.

¹⁵ Į galimus paraiškų atsiėmimo atvejus nebuvo atsižvelgta (nes trūksta duomenų).

6. IŠVADA

Šioje ataskaitoje patvirtinama, kad visos pagrindinės MSD priemonės, susijusios su skaidrumu ir palyginamumu, sąskaitų perkėlimu ir teise turėti būtiniausias savybes turinčią mokėjimo sąskaitą, iš esmės įgyvendinamos. Vis dėlto dėl skirtingų valstybių narių duomenų rinkimo metodų ir nenykstančių didelių duomenų spragų sunku daryti tvirtas išvadas apie tai, kokią naudą Europos vartotojams suteikė MSD įgyvendinimas.

Atsižvelgdami į šias išlygas, vis dėlto galime padaryti šias preliminarines išvadas:

- 4, 5 ir 6 straipsniuose nustatytų **informavimo ir skaidrumo reikalavimų** iš esmės laikomasi, taigi vartotojų patiriama žala apskritai mažėja. Vis dėlto norint padaryti tvirtas išvadas dėl teigiamo šių nuostatų poveikio Europos vartotojams, reikėtų išsamesnių ir patikimesnių duomenų.
- Beveik visose valstybėse narėse **lyginamosios svetainės** tinkamai veikia. Keliose valstybėse narėse taip pat vyko visuomenės informavimo kampanijos ir buvo teikiama informacija įvairiais komunikacijos kanalais, o tai gali būti labai svarbu didinant vartotojų informuotumą. Tik kelios valstybės narės įvertino arba planuoja įvertinti savo lyginamąsias svetaines. Nuolatiniai vertinimai, kurie apimtų vartotojų ir paslaugų teikėjų atsiliepimus, užtikrintų patogesnes vartotojams sąsajas, taip pat vartotojams aktualesnę ir lengviau prieinamą informaciją.
- Kalbant apie **mokėjimo sąskaitos perkėlimą**, 2023 m. mokėjimo sąskaitos perkėlimo paslauga pasinaudojo daugiau nei 2,5 mln. klientų, t. y. mažiau nei 2022 m., kai buvo pasiektas aukščiausias rodiklis – 2,86 mln. Nuo 2016 m. iš viso perkelta 17,6 mln. sąskaitų. Kai kuriose valstybėse narėse perkėlimo paslauga naudojama dažnai, ir priešingai – kai kuriose kitose valstybėse narėse ją beveik nesinaudojama. Tokių skirtumų priežastys nėra visiškai aiškios ir gali prireikti tolesnio tyrimo. Vis dėlto valstybių narių pateikti neoficialūs duomenys rodo, kad įtakos gali turėti inercija, nepakankamas informuotumas ir paklausa, numanomas sudėtingumas (įskaitant esamų susietų susitarimų nutraukimą), klientų lojalumas, akivaizdžios naudos iš perkėlimo nebuvimas arba nepatogumai, susiję su IBAN keitimu.
- Be to, valstybėse narėse taip pat labai skiriasi **atsisakytų patenkinti paraiškų perkelti sąskaitą skaičius**. Tarp valstybių narių nurodytų atsisakymo priežasčių yra šios: i) klaidos, susijusios su paraiškos perkelti sąskaitą forma, (trūkstanta arba neteisinga informacija, nenuoseklūs kliento duomenys, netinkamos rūšies sąskaitos tipai, neteisingos formos, neteisingas IBAN, neįskaitomi parašai ir (arba) jų trūkumas); ii) per trumpi terminai; iii) nepateikti visi dokumentai; iv) nepakankamas bankų bendradarbiavimas; v) neigiami sąskaitų likučiai; vi) konkrečių terminų nesilaikymas arba vi) vartotojo atšaukta paraiška.
- Kalbant apie **būtiniausias savybes turinčias mokėjimo sąskaitas (BSMS)**, vis dar yra duomenų spragų, nes kai kurios valstybės narės nepateikė duomenų apie atidarytų naujų sąskaitų skaičių. Komisija neturi duomenų apie bendrą BSMS skaičių kiekvienų metų pabaigoje, todėl negali nurodyti, kiek žmonių dabar turi tokias sąskaitas. Valstybėse narėse labai skiriasi **atidarytų naujų sąskaitų skaičius**. Tai iš dalies galima paaiškinti tuo, kad skiriasi būdai, kuriais bankai savo klientams tokias savybes siūlo. Pavyzdžiui, kai kuriais atvejais nėra jokio skirtumo tarp BSMS ir standartinių sąskaitų, kurios apima pagrindines BSMS savybes. Metų pabaigos duomenų apie bendrą būtiniausias savybes

turinčių mokėjimo sąskaitų skaičių nėra. Iš valstybių narių pateiktų duomenų galima nustatyti, kad kasmet naujų sąskaitų atidaroma vis daugiau – 2023 m. jų skaičius pasiekė beveik 2 mln.

- Valstybių narių **atmestų paraiškų atidaryti BSMS rodikliai** labai skiriasi. To priežastys, be kita ko, yra susirūpinimas dėl pinigų plovimo, tai, kad klientas jau turi kitą mokėjimo sąskaitą, ankstesnė neigiama banko patirtis su klientu, su dokumentais susijusios problemos arba ne ES gyventojo statusas. Iš viso 2023 m. užregistruoti 24 545 atsisakymai atidaryti būtiniausias savybes turinčias mokėjimo sąskaitas, tai sudaro 1,2 proc. visų atidarytų būtiniausias savybes turinčių mokėjimo sąskaitų.

Komisija toliau nagrinės ataskaitos išvadas, įskaitant kai kuriose valstybėse narėse stebimą menką perkėlimo paslaugos naudojimą arba didelį atmestų paraiškų atidaryti BSMS rodiklį, aptars jas su valstybėmis narėmis ir išnagrinės, ar būtų naudinga imtis tolesnių veiksmų, taip pat ir valstybių narių lygmeniu. Komisija taip pat tęs bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, kad ateityje užtikrintų patikimesnius ir labiau palyginamus duomenis.